

ÅRETS GANG

SKRIFTLIG BERETNING

NOVEMBER 2022 – OKTOBER 2023

Repræsentantskabsmøde

Den 8. november 2023

Fredericia – Messe C

Forord

En organisationsgrad tæt på 100. Et overvældende fremmøde til vores Årsmødes comeback i 2022 efter et par års coronanedlukning og en stor opbakning fra vores lokalbestyrelser.

Det er bare noget af det, der for mig vidner om, at Skolelederforeningen er en attraktiv forening.

Jeg er stolt af at stå i spidsen for en forening, der er så stærk indadtil, og lige så stolt af, at vi formår at veksle vores kræfter til stærk indflydelse udadtil både på landsplan og lokalt i flere og flere kommuner.

I det seneste år er vores fælles fodslag med de andre parter omkring skolen - i særdeleshed KL og Danmarks Lærereforening - blevet styrket, og vi har set de første resultater af Sammen om Skolen-samarbejdet i form af lovgivning om blandt andet skoleudviklingssamtaler. Med en ny minister i spidsen fortsætter arbejdet. Det har fundet sin nye gænge - og det tegner godt.

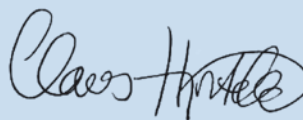
Lokalafdelingerne følger godt efter. Et stigende antal kommuner har etableret lokale udgaver af Sammen om Skolen. Der er forskelle på udformningen fra kommune til kommune, men fællesnævneren for alle er tanken om, at parterne i fællesskab udvikler skolerne, og der er nok at tage fat på.

Mistrivsel blandt elever og besparelser på skoleområdet har fyldt en del. De to ting

hænger uløseligt sammen, for når flere elever har brug for mere støtte, bliver det dyrere for skolerne, og hvis der ikke følger penge med, er der kun et sted at tage penge fra nemlig almenområdet. Vi ender med en ond cirkel, der gør det svært at levere både forebyggelse og den kvalitet i folkeskolen, som vi kæmper for.

Der er ingen tvivl om, at arbejdspresset er enormt blandt ledere i folkeskolen og bliver større og større gennem stigende opgaveglidning fra forvaltning til skoleledelserne. Det vidner henvendelser til vores rådgivningsafdeling om, og det er også derfor, vi blandt andet har "et bæredygtigt lederliv" som et krav til næste års overenskomstforhandlinger. Gratis ledelsestid koster dyrt, og kravet om et bæredygtigt lederliv skal være med til fortsat at gøre det attraktivt at være leder i den danske folkeskole. En folkeskole, som vi både holder af, kæmper for og værner om, hvor gode rammer og stærke ledere i spidsen er forudsætningen for, at vi kan give eleverne den bedste dannelse og uddannelse.

På bestyrelsens vegne, Claus Hjortdal

Claus Hjortdal
Formand, Skolelederforeningen

Skolelederforeningen
Snaregade 10 A
1205 København K
skolelederne@skolelederne.org
www.skolelederforeningen.org

Hovedbestyrelsen

Claus Hjortdal (formand)
Dorte Andreas (næstformand)
Lars Aaberg
Mogens Brag
Lotte Krag Thomsen
Malene Nyenstad
Kristian Dissing Olesen
Claus Bredahl Sørensen

Forsidefoto: Klaus Holsting

Skolelederforeningen har politisk indflydelse

I december 2022 fik vi en ny børne- og undervisningsminister, Mattias Tesfaye. Han gjorde det klart, at den forventede frisættelse af folkeskolen ikke stod lige for døren. I den nye regerings arbejde med at frisætte den offentlige sektor var folkeskolen ikke første prioritet. Til gengæld udtrykte den nye minister andre mærkesager. Hans mission er blandt andet at gøre folkeskolen mindre boglig, og i et tiltrædelsesinterview i Plenum lovede han også "at se på det", hvis der er noget i lovgivningen eller økonomien, der forhindrer en succesfuld inklusion.

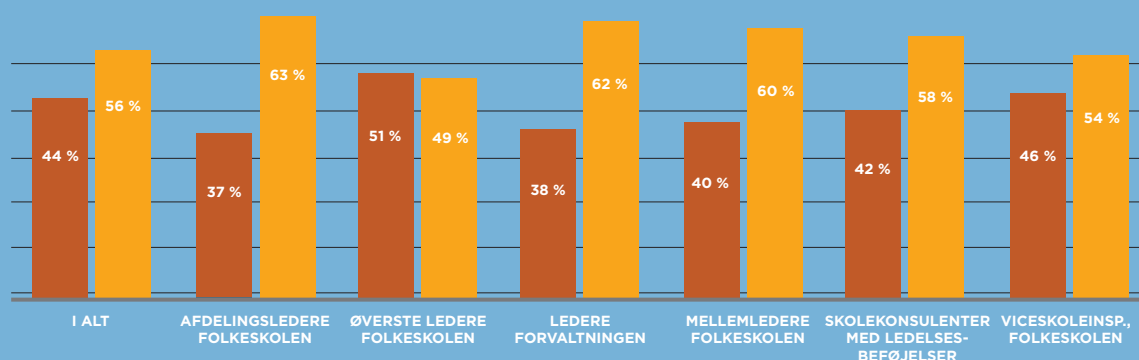
Med en række anbefalinger til at skabe inkluderende fællesskaber bød vi i Skolelederforeningen Tesfaye velkommen. Han tog godt imod vores folder, og anbefalingerne er taget med i skoleudviklingssamarbejdet i Sammen om Skolen (SOS).

Det nationale samtale- og udviklingsprogram SOS, hvor politikere og parter omkring skolen i fællesskab udvikler folkeskolen, blev søsat af den tidligere minister Pernille Rosenkrantz-Theil. Tesfaye har videreført arbejdet og fulgt op med et tilsvarende program for fritidsområdet Sammen om Fritiden (SOF), hvor vi også er repræsenteret.

Skolelederforeningen har et tæt samarbejde med både Danmarks Lærerforening, KL og >>

Kønsfordeling blandt medlemmer – april 2023

Kønsfordelingen i medlemsgruppen rykker sig stadig, så der bliver flere og flere kvinder i skoleledelse. Samlet set er 56% af medlemmerne kvinder, men det fordeler sig skævt for de forskellige medlemsgrupper.

■ MÆND ■ KVINDER

FAKTA

Foto Hung Tien Vu

>> skolens øvrige parter om SOS, og de første resultater af udviklingsarbejdet er bedyndt at vise sig.

I foråret 2023 kunne vi fortælle, at der var lyttet til anbefalingerne om, at eleverne i 8., 9. og 10. klasse ikke længere skal vurderes på deres uddannelsesparathed forud for optagelse på en ungdomsuddannelse. Et politisk flertal havde afskaffet den såkaldte uddannelsesparathedsvurdering (UPV).

På samme måde er kvalitetsrapporterne fra skoleåret 2022/23 erstattet af skoleudviklingssamtaler. Samtalerne er en ramme for en tillidsfuld og faglig dialog mellem kommunen og skolen om skolens udviklings- og indsatsområder, og en stikprøve blandt vores medlemmer viser, at de nye samtaler er kommet godt fra start.

I maj 2023 kom Reformkommissionen med anbefaling om at nedlægge 10. klasse til for-

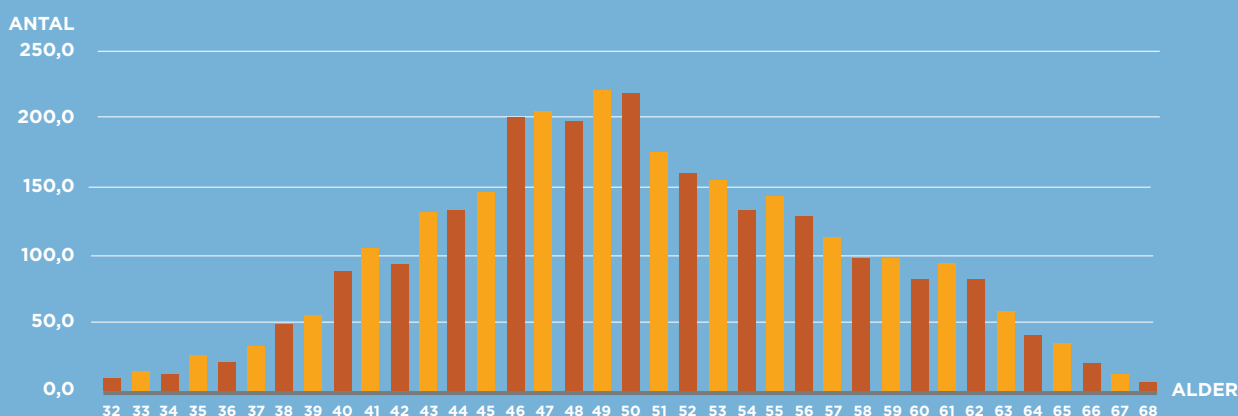
del for en ny toårig ungdomsuddannelse HPX, der skulle være en blanding af 10. klasse og grundforløbet på EUD. Skolelederforeningen mener ikke, at forslaget vil få flere unge til at tage en ungdomsuddannelse, og forholdt sig kritisk til forslaget, der desuden vil være dyrt. Til gengæld foreslog kommissionen i samme omgang en række tiltag med fokus på tidlig indsats og forebyggelse - blandt andet sprogvurdering af treårige, og at PPV'en skal gentænkes, og de tanker falder i tråd med vores egne anbefalinger.

Mens en egentlig frisættelse af folkeskolen har ladet vente på sig, lykkedes det os i begyndelsen af 2023 at råbe politikerne op og få en forlængelse af de frihedsgrader, der kom med corona, så de også gælder i skoleåret 2023/24, og samtidigt lovede ministeren os, at vi enten får større frihedsgrader eller får forlænget aftalen efter 2023/24.

Det glædede os på samme måde, at vi godt en måned senere fik Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) til at slå fast, at det er skolelederne, der bestemmer skolens pædagogik. På baggrund af en sag fra Vejen Kommune blev det afgjort, at kommunalpolitikere ikke kan træffe beslutninger, der vedrører holddeling og pædagogik på kommunens folkeskoler.

Vi har også advaret mod en ny uofficiel liste over skoler med såkaldt ”bekymrende kvalitet”. Det er en erstatning for den tidligere udviklingsliste, men skolerne bliver stadig vurderet ud fra de samme parametre, hvor man ikke reelt ved, hvad der ligger til grund, og vi tror ikke på, at de bliver bedre af at blive hængt ud på den måde. ●

Samlet aldersfordeling blandt medlemmer – april 2023

Skolelederforeningens medlemsgrupper har undergået en stor udskiftning (primært på grund af naturlig afgang) gennem de seneste fem år. Dette kan vi se i alders- og kønssammensætningen i medlemsgruppen. Alderssammensætning har rykket sig, så alderen for de store medlemsgrupper nu ligger i midt/slut 40'erne, hvilket er væsentligt lavere end tidligere.

Det, der fylder i folkeskolen, skal løses i fællesskab

Børn i mistrivsel er et emne, der har fyldt dagsordenen både i medierne og i skolen. Overskrifterne handler blandt andet om skolefravær og lange ventetider på PPV'er.

Antallet af børn i specialtilbud er steget med 26 % på otte år, og andelen af elever med over 10 % fravær er steget fra 11,4 % til 25,2 % på et år. Det er alarmerende tal.

At skabe inkluderende fællesskaber er en stor opgave og samtidig en af de største og vigtigste udfordringer, som folkeskolen kæmper med. Som samfund skal vi gøre op med børns mistrivsel, og samarbejde er nødvendigt, for skolen kan ikke klare opgaven alene. I Skolelederforeningen har vi lavet en folder med anbefalinger til, hvor politikerne bør tage fat. Vi arbejder for, at der skal forandres, forebygges og være fokus på rettidighed.

Rigtig mange skoler er pressede på økonomien. Især fordi udgifterne til elever med særlige behov løber løbsk, og ofte er der kun ét sted at hente penge, nemlig fra almenområdet. Samtidig er børnetallet faldende, hvilket betyder øgede udgifter per elev, fordi klasser med få elever ikke er meget billigere end klasser med mange elever.

Signalerne fra regeringen er, at det går godt med dansk økonomi, og at vi har et >>

Fotos Klaus Holsting

Foreningens nye hjemmeside

KOMMUNIKATION

En helt ny hjemmeside gik i luften i oktober 2023. Målet med foreningens hjemmeside er at understøtte medlemmerne og styrke foreningens synlighed. Hjemmesiden er bygget op, så det er let for medlemmerne og andre besøgende at finde, hvad de søger, og hvem de skal kontakte for yderligere information. Foreningens politiske ståsted er tydeliggjort, og der er et overblik over Skolelederforeningens indsatser og materialer til gavn for medlemmer og samarbejdspartnere. Samtidigt er det nemt at se og tilmelde sig vores kurser og arrangementer, og vores lokale tillidsvalgte har fået mere overskuelige guides og støttemuligheder til det lokale arbejde.

>> stort økonomisk råderum. Men mange skoler og kommuner har i løbet af 2023 meldt ud om spareøvelser, og skolerne og forældrene oplever ikke, at råderummet er til stede på skolerne. Der er med andre ord ikke sammenhæng mellem borgernes forventninger til velfærd og skolernes økonomi.

Grundlæggende har vi slået på, at der er brug for langsigtede investeringer, fokus på forebyggelse og midler, der ikke er øremærket til særlige formål, for at sikre en ordentlig kvalitet til gavn for alle elever.

En frygt for lovgivning om skærmb brug i folkeskolen blev manet til jorden lige inden sommerferien, hvor ministeren slog fast, at det ikke kommer til at ske. I stedet opfordrede Tesfaye i et brev til alle skoleledelser til, at de "tager ansvar for elevernes skærmb brug". Udmeldingen fra ministeren kom efter måneders debat, hvor politikere, organisationer og eksperter havde spillet ud med holdninger og fakta om brug af skærme - særligt mobiltelefoner - i folkeskolen. Både for og imod og i forhold til sundhed, dannelse, didaktik og teknologiforståelse. En undersøgelse viser, at mange skoler allerede har en skærmpolitik, men tingene udvikler sig, og samtalen om skærmb brug er kommet for at blive. I Skolelederforeningen har vi også været meget optaget af at få sat fokus

på elevernes brug af mobiler i fritiden og forældrenes ansvar.

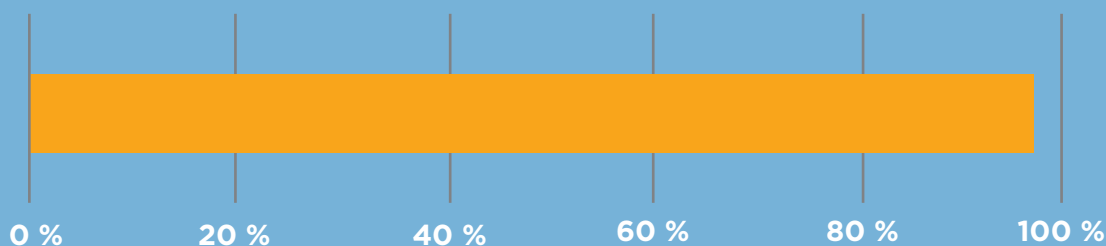
For skoleledere har det mange steder været en voksende udfordring at finde kvalificeret personale. Det er ikke kun lærere og pædagoger, det er blevet svært at rekruttere. Skoleledere har også vist sig at være en mangelvare, og vi kan ikke lukke øjnene for manglen på skoleledere. For at vende udviklingen har Skolelederfor-

eningens hovedbestyrelse sat fokus på udfordringen. Vi er bekymret for en udvikling, hvor mellemledere kigger på de øverste skoleledere og tænker, at arbejdsopgaven er umulig, og lærere, der kigger på mellemledere, ikke kan få øje på andet end administration og alt for meget arbejde. Derfor er vi nødt til at se på, hvad der skal til, for at det er attraktivt at være leder i folkeskolen. ●

Foto Klaus Holsting

Organisationprocent: 96,5 % - september 2023

Antal medlemmer: 3.643 - september 2023

Styrkelse af det lokale arbejde og den enkelte

Vores netværks- og kompetenceudviklingsforløb for mellemledere, Ord til Handling, har haft vokseværk. I skoleåret 2022/2023 har forløbet, der hjælper mellemledere til at udvikle deres ledelsespraksis, kørt i kommuner på Vestsjælland og i Trekantområdet. Projektet er støttet af A.P. Møller Fonden og udviklet i et samarbejde med Reflex og Bragh & Co samt UCL og Absalon.

Deltagerne melder tilbage, at det at sparre og videndele med kollegaer fra andre kommuner gør dem kompetente og hjælper dem med at finde overskud i lederjobbet.

Fra skoleåret 2023/24 har mellemledere fra en række midt- og vestjyske og nordsjællandske kommuner fået tilbud om at deltage, og forløbet bliver afprøvet i en kommunal kontekst i Varde Kommune.

Der er fortsat stor tilslutning til foreningens kurser for nye ledere og tillidsrepræsentanter.

Lokalforeningernes arbejde har blandt andet haft fokus på at få etableret lokale udgaver af Sammen om Skolen. En undersøgelse blandt lokalformænd i april viste, at cirka 40% af alle kommuner var i gang. Det lokale samarbejde er tilpasset de lokale forhold, men fælles er tanken om, at parterne

i fællesskab udvikler skolerne, og det er begyndt at blive en naturlig arbejdsform.

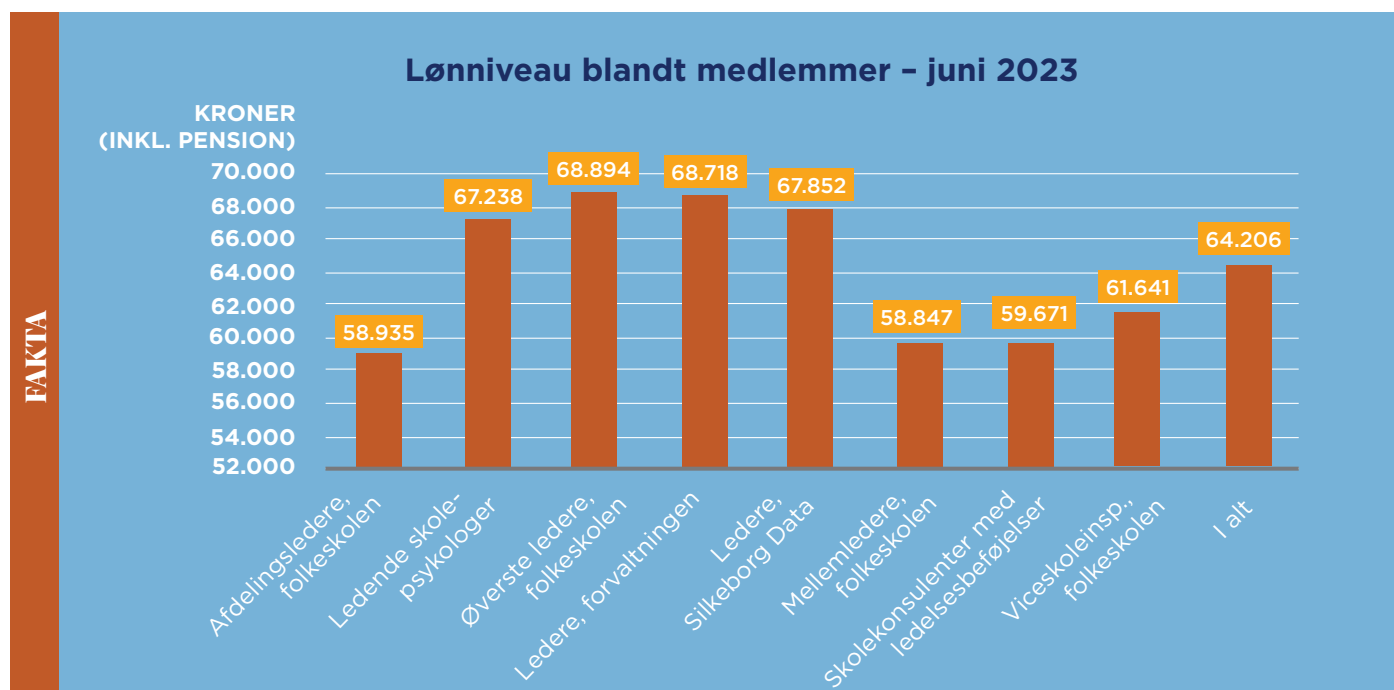
I de tværkommunale netværk er der delt viden om netop de lokale udgaver af Sammen om Skolen, lavet lønsammenligninger og sparret og reflekteret om skoleledernes vilkår.

En stor del af de tværkommunale netværk har også afholdt regionale konferencer med forskellige ledelsestemaer på dagsordenen.

Desuden er rigtig mange lokalforeninger særligt optaget af de kommunale besparelser og budgetter og heraf udfordringen >>

Foto Hung Tien Vu

>> med at få økonomien mellem specialområdet og almenområdet til at hænge sammen.

Vi har igennem de sidste par år arbejdet målrettet med at styrke arbejdet i lokalforeningerne. Helt konkret via Årets Bestyrelsesdag for lokalforeningernes bestyrelser. I 2023 havde vi valgt at sætte fokus på fællesskaber og frivillighed i lokalforeningerne. I alt deltog 74 bestyrelser i Årets Bestyrelsesdag, der blev holdt tre steder i landet.

De faglige klubber gør et godt stykke arbejde for deres områder. Bandt andet stillede "Faglig klub for specialskoleledere" i 2023 sin viden til rådighed for Skolelederforeningen og Børne- og Undervisningsministeriet for at kvalificere politiske beslutninger om emner som meddelelsesbogen og etablering af tilsyn på specialskoleområdet.

Som noget nyt omfatter "Faglig klub for specialskoleledere" også specialskoleledere på voksenområdet, hvilket er et givende samarbejde.

Der er for gruppen af pensionister arbejdet for at skabe flere aktiviteter og større synlighed.

I april 2024 skal de offentlige overenskomster fornyes, og forberedelserne er i gang. Bevarelsen af reallønnen er det vigtigste krav,

men inflationen gør, at det kan blive et svært ønske at komme igennem med. Et andet vigtigt tema er det bæredygtige lederliv. Temaet handler primært om vilkår for ledere, som arbejder uden højeste arbejdstid.

Fordi vi længe har set, at lederne på alle niveauer bliver presset på den konstant øgede opgavemængde, de skal løse. Dette sammenholdt med, at vi alle skal arbejde længere, før vi når pensionsalderen, gør det essentielt, at vi får moderniseret reglerne om lederes arbejdstid til den virkelige verden.

Henvendelserne til vores afdeling for medlemsrådgivning og forhandling fra de medlemmer, der har det allerværst i deres ansættelsesforhold, giver et fingerpeg om, hvor skoen trykker mest. Det er stadig samarbejdsudfordringer i eget ledelsesteam, som fylder mest. Vi ser et øget antal sager med nye ledere, som bliver forhandlet ud tidligt i deres ansættelse - typisk i de første seks måneder af ansættelsen. Desuden fylder en øget opgavemængde og manglende muligheder for at prioritere egen tid meget.

Vores konsulenter tager både hånd om det personalejuridiske og bruger meget tid på efterbehandling, så de ramte medlemmer kan komme videre i deres karriere. ●

Foto Klaus Holsting

Nyt ansigt i sekretariatet

Den 1. april overtog Hanne Bak Lumholt stafetten som sekretariatschef fra Jannick Stærmosé Mortensen.

Hanne Bak Lumholt har tidligere blandt andet været afdelingschef på børneområdet i KL og adm. direktør i COK.

Udskiftning i hovedbestyrelsen

I løbet af 2023 har to medlemmer af hovedbestyrelsen forladt holdet. Lise Ammitzbøll la Cour blev i marts 2023 afløst af Malene Nyenstad, der er skoleleder på Hundested Skole, mens Claus Bredahl Sørensen, der er skoleleder på Engsvang Skole i Ikast-Brande Kommune, i maj overtog pladsen fra Torben Møller Nielsen.